

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő
Dr. Olos
Laptulajd.
CORV
Lapkiadó

On. Biblioteca Universității din Cluj Sibiu

HIRLAP

A timistorontali törvényszék bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH
ENDRE
és **Dr. VARNAY**
ELEMÉR

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkezősség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

A politikai érdeklődés tulnyomó részben Törökország felé irányul továbbra is. A helyzet Inönü kairói megbeszélései után még nem tisztázódott, a halmagyarzatokon nehéz eligazodni. Közben az angolszász államférfiak tovább folytatják megbeszélésüket a Közel-Keleten. A tárgyalások ankarai jelentés szerint a balkáni és a közkeleti kérdésekkel állanak összefüggésben. Churchill miniszterelnök Spears tábornokot, Nagy-Britannia beiruti követét és az iraki régenszt fogadta az arab államok hangulatáról tájékozódni. Ezen brit külügyminiszter György görög királlyal, a görög emigráns kormány elnökével, továbbá Péter jugoszláv királlyal és Purics szerb jugoszláv emigráns kormányfővel tanácskozott. A Gazette de Lausanne című svájci lap úgy tudja, hogy Churchill vizsgálatot indított a dodekaneszi brit kudarca ügyében is. Ezzel az alshőházbán szándékozik részletesen nyilatkozni. A svájci lap lehetségesnek tartja, hogy bizonyos változások lesznek a közkeleti brit hadvezetőségben.

Ezennek a jugoszláv emigráns kormányfővel való megbeszéléssel szinte egyidejűleg Tito partizán-kormány, küldöttséget menesztett Kairóba. — jelenti az Evening Standard. — A küldöttség nem kevesebbet akar, mint a kairói jugoszláv emigráns kormány feloszlatását s azt, hogy Péter király tegye át székhelyét Tito balkáni főhadiszállására. Mint az említett hírforrás megjegyzi, Tito ez esetben hajlandó lenne „békét kötni” Péter királlyal.

Berlin és a török helyzet

Berlinben élénken foglalkoznak a Törökországgal kapcsolatos hírekkel, azokat az angolszász feltevésekkel azonban, melyek Törökország hadbalépési készségéről szólnak, az „idegháborús” hírvérés körébe sorolják. A Rador berlini jelentése utal arra, hogy főleg Németország szövetségesei irányában folytatnak ilyen hírvérést.

Ezzel kapcsolatban Berlinben kijelentik, hogy a brit hírközlő szolgálat maga is megcáfolta egy előbbi jelentését, mely szerint a bolgár—török határra küldtek néhány német hadosztályt.

A teheráni értekezlet visszhangja

A teheráni értekezletről kiadott közlemény visszhangjában nem igen észlelhető oly mozzanat, mely a szövetségesek eddigi hasonló nyilatkozatait követő jelenségektől különbözne. Amerika Anglia és hír szerint a Szovjetunió közvéleménye is megelégedéssel vette tudomásul a határozatokat, a német magatartás viszont a teheráni nyilatkozattal szemben továbbra is az elszántság és a győzelmi akarat újabb taruságtelete. Berlin külön felhívta a figyelmet arra, hogy a német néphez intézendő felhívás elmaradt. A DNB diplomáciai szerkesztője lehetségesnek mondja, hogy a felhívás megfogalmazását más alkalomra halasztották, de még valószínűbbnek tartja, hogy a német népek a legutóbbi súlyos légitámadásokkal szemben tanúsított magatartása készítette a szövetségeseket a felhívásra vonatkozó terv eljöttére.

A teheráni meggyezés moszkvai visszhangjáról kevés a hír. A Suisse című svájci lap — mint említi a Viatra is beszámoló — fenntartással ugyan, de azt jelenti,

Kiegészítették a brit-török megállapodást

„Arra lehet következtetni, hogy Törökország eleget tesz a kölcsönös segélynyújtási kötelezettségnek”

Berlin: A brit hirszolgálat is megcáfolta a bolgár-török határon történő német hadmozdulatok híreit

További német előnyomulás Zsitomirtól északkeletre és Korosztentől délre

hogy Sztalin elégedetlenül tért vissza Moszkvába. A német távirati iroda lisszaboni értesítése szerint viszont az Exchange Telegraph kairói tudósítója megállapítja, hogy a teheráni találkozóknál sikerült végleg kiküszöbölni azokat a nézeteltérése-

ket, melyek a szövetségesek között a moszkvai értekezlet után még fennállottak. Sztalin „igazi, őszinte lelkesedéssel írta alá a hivatalos közleményt”, — állapítja meg az Exchange Telegraph tudósítója, megjegyezve, hogy „a három hatalom vezetői között

igazi barátság és kölcsönös megértés” mutatkozott.

Német vélemény szerint — mint ennek a Wilhelmstrassen is kifejezést adtak — Sztalin nemcsak katonai, hanem politikai téren is érvényesítette elgondolásait. (—)

A politikai arcvonal

Eden a balkáni emigráns kormányfőkkel is tanácskozott

Kairó (Ep). Az angol—amerikai—török megbeszélések után még fontos tárgyalások voltak Kairóban az angolszász államférfiak és a közkeleti politikusok és diplomaták között. E tanácskozások során Eden angol külügyminiszter találkozott György volt görög és Péter volt jugoszláv királlyal, valamint a görög és Purics szerb miniszterelnökökkel. Churchill miniszterelnök hosszabb ta-

nácskozást folytatott Sir Spears-al, Anglia beiruti képviselőjével, továbbá az iraki régenssel és Mac Milan-al, az olasz bizottság angol tagjával.

Ugyanakkor Vinogradov ankarai szovjet követ, aki a török államférfiakat Kairóra elkísérte, tanácskozást folytatott Visinszkij-el, az olaszországi ellenőrző bizottság szovjet tagjával, aki kedden este érkezett Kairóba.

Ankara jelenlegi érdekei a nem hadviselő politikától való eltérésekre vezetnek?

Amszterdam (Tp). A legutóbbi kairói tárgyalásokról az angol hirszolgálat a következőket jelentette: A török köztársaság elnöknek és a külügyminiszternek az angolszász férfiakka megtartott tárgyalásai finom megfogalmazásban, nem hoztak döntést. A hivatalos közlemény mindenekelőtt reámutat arra, hogy az értekezleten megállapították a felfogás egységes voltát a világhelyzet megítélés tekintetében. Egyben az angol—török szövetség és a török—amerikai—szovjet szítárd barátság leszogezését hangsúlyozta a közlemény. Ez éppen elég sokat mond; a Törökország és a Szovjet között fennálló baráti viszonyra történt kísérleti utalás Ankara aggodalmait kielégítő formában elcsillathatta a Szovjet terveire vonatkozólag.

Az angol hirszolgálat külön tudósítja arról beszél, hogy a megállapodást kiegészítették és szerinte ebből arra lehet következtetni, hogy Törökország eleget tesz az Angliával megkötött kölcsönös segélynyújtási szerződésből eredő kötelezettségének. Az 1939 évi október 19-én létrejött angol-francia-török kölcsönös segélynyújtási szerződés 2. szakasza értelmében Törökország arra kötelezte magát, hogy minden hatalmában levő segítséget és támogatást megadja, ha Anglia vagy Franciaország háborúba keveredre a Földközi-tengeren valamely európai hatalom támadása következtében. Anglia eddig nem hivatkozott a szerződés záradékára, méltányolva Törökország nemzeti érdekeit, amelyeknek megvédése a török külpolitika alapelve volt. Törökország és Németország között 1940 július 11-én barátsági és megemlékezési szerződés jött létre. Törökország illetékes tényezői reámutattak arra, hogy a német birodalommal kötött ezen szerződés nem ellenkezik az Angliával megkötött szerződésben vállalt kötelezettséggel. Tekintettel a legutóbbi háborús fejleményekre és a körülmények változására, Törökország nemzeti érdekeit államférfiai most úgy értelmezték, hogy

az a nem hadviselő politikától való eltérést mutat.

NEW-YORK TIMES: UTRAN A NEM HADVISELÉS FELE

A New-York Times című amerikai lap szerint még mindig nem lehet tulsokat várni Törökországtól. Eddig Törökország szigorúan ragaszkodott semlegességéhez, a kairói értekezlet azonban újabb lépést jelent Törökországnak a „nem hadviselő állam”-hoz egyenlő helyzete felé, nem jelenti egyben azt, hogy Törökország hadbalépés küszöbön áll.

Londoni körök Törökország hadbalépési készségéről

Berlin. (Rador). Inönü török államelnök, valamint Churchill és Roosevelt elnök közötti megbeszéléseket a kapcsolatban, Londonban magyarázatokat fűztek, amelyek különböző szempontok

Sztalin „legjobb ütőkártyája”

Bern. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az United Press kairói híradása szerint a legutóbbi angol—amerikai tárgyalások jelentős kihatással lehetnek a különböző menekült bizottságokra. Egy jelentős és jólétesült személynég ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy amikor Sztalint, Finnország, a Balki Államok, Lengyelország stb. sorsa felől megkérdezték, minden alkalommal ezzel felelt: „Nyolc millió áldozat”. Sztalin angol—amerikai szövetségesei nehezen találhattak olyan választ, amely ugyanolyan súlytal eshetett volna, mint ez a kijelentés. — állapítja meg a berni tudósítást.

INÖNÜ MEGLÁTOGATTA FARUK KIRÁLYT

Antakya. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Kairóból származó értesítés szerint Ismet Inönü török államfő az egyiptomi fővárosból való elutazása előtt meglátogatta Faruk ki-

ből felteszik azt a kérdést, hogy Törökország a jelenlegi körülmények közötti kész-e belépni a háborúba.

A TÁMASZPONTOK

ÁTENGEDÉSENEK ESHETŐSÉGE
Stoekholm. (Tp). Az Afionbladet című svéd lap szerint jólétesült angol körökben az Ismet Inönü török államfővel folytatott megbeszélésekkel kapcsolatban azt hangoztatják, hogy a szövetséges hatalmak már azzal is sokat nyernének, ha Törökország nem lépne ugyan be a háborúba, de támaszpontokat engedne át a szövetségeseknek. A Dardanellák megnyitása igen fontos volna, a török földön levő repülőterek használata azért is nagy jelentőségű lenne, mert a szövetségesek Lerosz és Korfu szigetén elvesztették légi támaszpontjait.

„TÖRÖKORSZÁG ÉS BULGÁRIA A BALKÁN BEKEJÉNEK BIZTOSÍTÁSÁN FÁRADOZIK”

Szófia. (Tp). A bolgár fővárosban állomásoszó török követ a török-bolgár társaság ülésén többek között a következőket mondotta: Amikor Inönü epök engem Bulgáriába küldött, azzal bizott meg, hogy a török-bolgár baráti kapcsolatokat még szorosabbá fűzzem. Örömmel látom, hogy ezen óhajhoz mindkét oldalról kölcsönösen hozzájárultak és a két ország közötti a barátság elmélyült. Törökország és Bulgária a Balkán békéjének biztosításán fáradozik.

TITO FOHADISZÁLLÁSÁRA HÍVJAK PÉTER VOLT JUGOSZLÁV KIRÁLYT

London. (Tp). Az új jugoszláv partizán-kormány küldöttsége Kairóba érkezett, hogy Péter királlyal tárgyaljon. A küldöttség bizonyos előterjesztéseket tett a királynak és többek között azt kívánta, hogy a király oszlassa fel a jelenlegi emigráns kormányt, álljon élére, mint vezető, a partizánok szabadmozgalmának és költözzék Tito főhadiszállására.

CSANGKAJSEK UJABB TÁRGYALÁSA

Lisszabon. (Rador). A brit hírközlő szolgálat jelenti: Csangka-jsek tábornagy Kairóból Kinába való visszautazása során találkozott Monthatten lorddal, a délkelet-ázsiai szovjet erők főparancsnokával is.

XII. Pius pápa: A világ különös bizalommal forduljon ma a Vatikán felé

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Mint a Vatikánvárosból jelentik, XII. Pius pápa a bíborosok és a római kuria prelátusai részvételével tartott jelkigyakorlatos hét befejezése alkalmából beszédet mondott. A pápa a többi között rámutatott arra, hogy az egyház, husz évszázados történelmi bizonyosság jegyében, rendíthetetlenül halad utján, a nélkül, hogy a történelem viharai árthatnának neki, jóllehet mellette trónok, birodalmak és intézmények omlanak össze és csak romjaik mutatják hajdanai nagyságukat. A Szentatyá hangzotta, hogy a mai emberiség különös bizalommal forduljon a Vatikán felé, mert az nemcsak a katolikus tanítás for-

rása, hanem a lélek példáját és az emberszeretet magasatos tanúságtételét mutatja a világnak, mely ma a legsúlyosabb megrázkódtatásoknak van kitéve.

A PÁPA RADIÓBESZÉDET MOND KARÁCSONYKOR

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: XII. Pius pápa minden valószínűség mellett ez év karácsonyán is beszédet mond, abból az alkalomból, hogy a bíboros-testület Rómában tartózkodó tagjai ünnepi jókívánásait fejezik ki neki. Lehetőségesnek tartják, hogy a karácsonyi ünnepi szentmise alkalmából mond beszédet a pápa. A beszédet, amennyiben valóban sor kerül rá, a rádió is közvetíti.

Göbbels: A német nép ma mindenre kész

Berlin. (DNB) Göbbels dr. német propaganda-miniszter a német vasutas-nap alkalmából nagy beszédet mondott és utalt arra, hogy a német vasutasok az elmúlt négy háborús év alatt olyan teljesítményeket váltottak valóra, amelyek a háború szempontjából döntő jelentőséggel bírnak. Ezért a Führer és az egész német nép köszönetét és elismerését fejezte ki a vasutas-osztálynak.

Az 1918-as helyzettel ellentétben, ma

gőresösen szorítjuk kezünkben a fegyvert és minden körülmények között megvédelmezzük fenyegetett nemzetét életünket. Az ellenség hazug propagandájával nem képes a német népet meg tévesztetni.

A légi terror nem tört meg bennünket, hanem még csak jobban megkeményítette elhatározásunkat. A mai Németországot nem lehet letörni, mert nemcsak férfiai, de asszonyai, sőt gyermekei is hősek. A német nép ma mindenre kész és elhatározott.

Jelentéseink a harcterekről

Mindkét oldalon élénk légi tevékenység a délolaszországi fronton

Berlin. (DNB). A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harcúterén Dnyepropetrovsktól délnyugatra a sűrű köd védelme alatt támadó erős szovjet csapatokat visszaverték.

A Kremscsugtól délnyugatra lévő körzetben a német csapatok egész napon át elkéserezték harcokban állottak a mincmentalan újból rohamozó szovjet erőkkel. E támadások elhárítása közben több szovjet páncélost megsemmisítettek.

A Zsitomirtól északra délre a szovjet csapatok szivós ellenállást fejtettek ki a német támadásokkal szemben, a nélkül azonban, hogy a német csapatok további előnyomulását megakadályozhatták volna.

Az arevonai szakasz középső részén a Pripjet és Berezsina folyók közt, vala-

mint Kricsévtől délnyugatra a szovjet csapatok ismét eredménytelenül támadtak. Néhány kisebb betörési helyen a harcok még folyamatosan vannak. A Pripjet folyónál egy eredményes német támadó vállalkozás során szovjet foglyokat ejtettek és zsákmányt vittek be.

Szolmenszktől nyugatra a német csapatok egy helyi jelentőségű támadásnál a kijűzött élelőket elérték.

Nevel körzetében a légiőrő a kedvező időjárási viszonyok ellenére is nagy erővel éjjel-nappal jó eredményekkel és menőmozdulatokkal. A légiőrő csapatok ebben a harcúteremben tegnap 33 szovjet repülőgépet lőtt le.

A délolaszországi arevonai nyugati és keleti szakaszán tegnap csupán kisebb terjedelmű harcokra került a sor. Az angolzás csapatok előreöréseit elhárították és az előző napokon támadt ki-

sebb beörési helyeket a német csapatok ellentámadásokkal ismét megtisztították. Venafrotól délnyugatra egy hegykup birtokáért még folyik a harc.

A délolaszországi arevonai fölött tegnap kölcsönös élénk repülőtevékenység uralkodott. Itt elsősorban a légvédelmi tüzérség 16 ellenséges repülőgépet lőtt le. A Földközi-tenger többi része fölött az ellenség 6 repülőgépet vesztett.

Az elmúlt napok súlyos harcában a 26. német páncélos hadosztály Lüttwitz báró altábornagy vezetése alatt, példás magatartásával és elhatározottságával a délolaszországi arevonai keleti szakaszán az angolok valamennyi áttörési kísérletét meghiúsította.

Japán hadbalépésének második évfordulója

Tokió. (Ep). Tozso japán miniszterelnök nagy beszédben fordult Nagykelet-Ázsia népeinek Japán hadbalépésének második évfordulója alkalmából. Nagykelet-Ázsia népei mint egy fal állanak, — mondotta Tozso — hogy a harmadik évet a döntő események eszendejévé avassák. Bármilyen erős is az ellenséges ellenoffenzíva, ez ne zavarjon bennünket. A mi válaszuk az lesz, hogy az

ellenséges támadásokat szétzuzzuk. De még tovább fogunk menni és az ellenségre egyre súlyosabb csapásokat fogunk mérni, amíg le nem verjük teljesszen.

RIBBENTROP LATOGATÁSA A JAPAN NAGYKÖVETNEL

Berlini jelentés szerint Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter Oshima berlini japán nagykövetnél látogatást tett, a Japán hadbalépésének második évfordulóján rendezett fogadás alkalmával. Oshima tábornok fogadta a német sajtó képviselőit is és beszédet intézett hozzájuk. A harc tovább folyik — mondotta Oshima tábornok — mind Kelet-Ázsiában, mind pedig Európában és a mi közös harci akaratunk egységes megnyilatkozásán az ellenség minden kísérlete meghiúsul. Németország és Japán a megszorosabb együttműködésben fáradozik azon, hogy a világ új rendjét megalapozza. Az ebben való hit a legerősebb biztosíték a végős győzelem elérésére. Foglalkozott Oshima nagykövét a kairói értekezletnek Japánra vonatkozó határozataival is és az ott elhangzott követeléseket neveléségeknek minősítette.

Legujabb

A bolgár képviselőház rendkívüli titkos ülése

Szofia. (Tp.) A bolgár képviselőházat tegnap éjtszaka rendkívüli titkos ülésre hívták össze. Ezt megelőzően a kormány tagjai rendkívüli minisztertanácsot tartottak.

Mindkét ülést a legujabb külpolitikai fejleményekkel hozzák összefüggésbe.

„Övakodni kell annak hangoztatásától, hogy az angolszások a karácsonyt már Rómában ünnepelhetik”

Zürich. (Tp). Alexander angol tábornok délolaszországi főhadiszállásának sajtó-tájékoztatója az Exchange tudósítója előtt kijelentette, hogy a szövetséges csapatoknak még igen nagy nehézségekkel kell megküzdeniök, amíg urai lehetnek a délolaszországi válfalozásnak.

— Övakodni kell annak a hangozta tásától, — mondotta — hogy az angol és amerikai csapatok a karácsonyt már Rómában ünnepelhetik.

Svéd lapértésülés Moszkva követeléseiről

Bucuresti. (S.P.P.) A Dagens Nyheter című svéd lap közli a New York Times egyik cikkét, amely ismereti a Szovjetuniónak a teheráni értekezleten előterjesztett követeléseit. Az amerikai sajtó szerint a Szovjetunió igényt tart Finnország egy részére és a balti államokra, hogy jelentősebb védelmi övezetet biztosítson Leningrád számára. Hasonlóképpen a Szovjetunió még részt kér Lengyelországból egészen a Kurzon-vonalig és egy részt Romániából, még pedig Észak-Bukovinát, Besszarábiát, valamint egy keskeny sávot a Duna deltájában. Végül néhány bulgáriai támaszpontira is igényt tart Moszkva.

Ezek a szovjet kívánások nem újak, már régóta ismeretesek. Érdekes ezekben az amerikai sajtó által leszógegett követelésekben csupán az hogy az amerikai kiküldöttek akik résztvettek az értekezleten alitólalg készek ebben az irányban hozzájárulást adni.

Amikor öt lány után megszületett az első fiú nemcsak a lelkesedő rokonság, a félszemű bába is azt mondta rá, hogy olyan, mint egy angyal. Kék szeme mély volt és tiszta, mint a havasi tó, haja pedig akkora, hogy Sári néneje kacagva kereste neki a fésűt. Talán ha látja, (egy hevet késett), kőműves apja is lemond a messi, ideges város busás keresetéről s hazajön, ahevett, hogy halálra bieszkáztassa magát. „Inkább lett volna leány, csak jött volna hamarabb!” — sőhajította könnyek közt az anyja. — „Jelentések bé az apja nevéen. Egyebet ugysem örökölt tőle.”

Nem adták árva-házba egyiküket sem, pedig eleget ajánlgatta a tiszteletes ur, mikor csip-csup valami segélyt hozott a házhöz. „Arva-ház — zárvaház, olyan, mint a tömlőc” — szokta mondogni az anyjuk s inkább mesni járt, míg Sanyit a nejei dajkálták. No, nem kapták éppen ki egymás kezéből, segített nevelni egy-egy kicsit az utca is, ahol Szőke Sanyit hamarosan megismerte a falu minden kőbor gyermeke, kutyája. Ami, ha jól meggondoljuk, nem is titkózott lehetetlenségbe, hiszen Szőkeékkel nem volt „zárvaház”: már a kerítésből is csak a tövise maradt az elmúlt szigorú tél után.

Az angyalacrot már nemigen emlegették, csupán élete ötödik nyarán, motyogott: valami csodagyermek-félt az öreg tanító ur látva, hogy a fiú milyen gyorsan megtanult írni-olvasni. „Meglássák

Angyalacrotól angyalaccig

Írta: HORVATH JENŐ

— biztatgatta a különben is büszkélkedő anyát — ennek nem kell tanító sem, mégis sokra fogja vinni”.

Hat ezt igazán megjósolta, ámbar aligha ugy gondolta az öreg rektor, ahogy történt: Sanyi még azon a nyáron megszökött egy vándorcirkusszal. Bucsálódó anyja pár év múlva azt hallotta róla, hogy a levegőben tornászik, köteleken, mint valami gummiember. No, ennyire valóban még senki sem vitte a faluban.

Köztiünk, gyermekek közt egészen legendás hír lett Sanyinak. Egy-egy várost járt társunk csillogó szemmel mesélt róla: derék négy fiú lett, fizetése van s annyi ruhája, hogy elég győzni a cirkuszi előadáson váltogatni. Tüzet eszik, lést dob, nyolc labdával játszik egyszerre és olyan hajmeresztő mutatványokat végez a levegőben, hogy még a légy is zűnődő olyankor. Egyik hintóról a másikkra ugrik, mint mókos ágról-ágra, egyszer meg egy tesz, mintha a közönség közé akarna lengrni s ilvenkor valaki mindig elsikítja magát. Művész ur-

nak titulálják s minden estéért külön fizetést kap.

Sanyi lett a titkos eszményiünk, ál-munk. Pedig soha nem láttuk. Még nagy diák-koromban is kutattam utána. Ha cirkusz jött a városba, én voltam az első, aki megnézte s mindig azzal a reménykedéssel hátha Sanyi barátunkat is megtalálom...

Aztán a rohanó élet ezt a gondot is leráztá rólam. Gyosnak készültem, tanulom kellett éjjel-nappal, sőt tanítanom is, hogy birjam az egyetemi élet egyre növekvő kiadásait. A nagyvárosban minden nap annyi emberrel hozott össze az élet, egészségesnek, betegnek, élőknek, halottaknak annyi históriáját hallottam, hogy a legendás „művész ur” egészen elmerült, elhomályosult a világ elémnyilt nagy, tarka képeskönyvében.

Meg se lepott, mikor egyszer véletlenül azt hallottam egy orvosbarátomtól, hogy milyen furcsa esete volt egy komédiással: lecsott valami hat méteres magasságból s valósággal a másvilágról hozta

vissza. Igaz, nyomorék lett kezérelábára.

Hirtelen eszembe jutott Sanyi, a lég-tornász.

— Nem Szőke Sándornak hitták a szerencsétlent? — kérdeztem szórakozottan.

— De igen, azt hiszem így hívják.

Most már megrendült bennem valami, vagy talán csak az történt, hogy csak most hullt ki egészen az irigység balólem.

S egy méla fejrázással bucsút is mondtam magamban gyermekkori eszményképemnek. Sietnem kellett a betegimhez.

S mégsem intézhettem el a művészetemmel. Valaki van, aki olykor belenyúl a gondolataimkba, érzéseimkbe s ha örökre belénk akar vérsni valamit, nincs ellene apelláta, nincs előle menekülés.

A tegnap telefonon a fogházba hívták. Haldoklik az egyik rab. Kísérőm sebtében el is mondta utközben: nyomorék komédiás volt, szeretett egy lányt, aki hitөгette... Szerelmi dráma... Most a börtönben önnagával végzett.

Némán, örökre elpihenten feküdt a „zárvaház” padlóján Szőke Sándor. Megirtóztam. Nem tőle: az élet szeszélyének borzalmatól. Ő Ő olyan békés mosoly, elsimult arcú volt, mint egy gyermek, aki elaludt a játékaik közt. Arca fehér volt, szinte hamvas.

Mint egy angyal arca.

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Főmunkatársak:

CSAKÁNY BELA dr.
és
TAKATS LAJOS dr.

39

A vállalatok által alkalmazottaknak fizetendő jutalom (gratifikáció) adója tekintetében a pénzügyminisztérium eddig kétféle intézkedést tett. A két rendelet ellenére a végrehajtó pénzügyi közegek különbözőképpen jártak el. Ennek kiküszöbölésére a pénzügyminisztérium november 27-i keltezésű 417.327. számú alatti újabb rendeletet adott ki s ebben megállapítja, hogy a jövőben minden gratifikáció, amelyet az alkalmazott írásbeli vagy szóbeli szerződés értelmében kap, a fizetés részének számít s mint ilyen a helyegytörvény 14. szakaszának 19. paragrafusára szerinti való adó terheli. Nem számít be a fizetésbe az a gratifikáció, amelyet az alkalmazott általános szerződésben kap, mintegy munkájának külön jutalmazásaként. A jövőre nézve a pénzügyminisztérium ugyancsak megállapítja, hogy az alkalmazottak után kell adót fizetni, amelyeket állandó jelleggel megállapított időpontban fizetnek s összege a havi vagy évi fizetés összegétől több mint 50 százalékkal növelik (Argus, 1948. XII. 2., 9175. szám).

A pénzügyminisztérium a nemzetgazdasági minisztériummal karöltve újabb négyéves levet dolgozott ki a 177.647 hektárral bíró területű szőlőültetvények megváltására illetve kiirtására. Az erről szóló rendelet a 1948. évi 20.000 lejes megváltási összeget állapítja meg hektáronként. A direkttermő szőlőültetvényeket mindezekről függetlenül 1948. április 1-től visszamenőleg a szeszgyedárutási törvény 16. szakaszában megállapított adón kívül évi 3000 lej adó terheli hektáronként. Ez az adó nem érinti a falusi háztartások kertjében lévő és legfeljebb egy nyolcad hektár kiterjedésű direkttermő szőlőültetvényeket (M. O. 1948. XII. 2., 798. számú rendelet).

A pénzügyminisztérium három rendeletével egyrészt meglévő jövedelmezőségi arányszámokat leszállított, másrészt újakat léptetett életbe, illetve elnevezésüket megváltoztatta. A 276.549. számú rendelet a sörnagykereskedelmi arányszámát 10 százalékról 7 százalékra, a hal kivételét és halnagykereskedelmi 6 százalékról 4 százalékra, a külföldi gyümölcs-nagykereskedelmi 7 százalékról 6 százalékra, a villanyosság-cikkekkel való kereskedelmi 10 százalékról 9 százalékra, a villamosított vagy társasgépkecsival való szállított vállalatokét 7 százalékról 6 százalékra s a rádió- és rádióalkatrészek kereskedelmének arányszámát 12 százalékról 9 százalékra csökkentette. Ugyanez a rendelet bevezette az üres szobák, lakások, irodák és raktárak berbeadásával foglalkozó vállalatok jövedelmezőségi arányszámát 16 százalékra. A vendégipari üzemek arányszámát a lukszus és előszótalyo vendéglőkre 12 százalék maradt, a többieké 10 százalék lett; a vaskereskedelméknél a kiesinyben való kereskedelem esetére megmaradt az eddigi 8 százalék, a nagybani vaskereskedelem azonban 6 százalékra változott. A 276.550. számú rendelet a parafadugó-gyárak arányszámát 9 százalékról 6 százalékra, a tégla- és cserépgyárakét 14 százalékról 12 százalékra, az élesztőgyárakét 10 százalékról 8 százalékra szállította le. A 276.551. számú rendelet az oiajogácsa és pogácsadara belföldi kereskedelmének arányszámát 9 százalékról 5 százalékra, a gabona-nagykereskedelmét 2 százalékról 1,5 százalékra, az olajosmagyok belföldi nagykereskedelmét 6 százalékról 5 százalékra, a magkereskedelmét (kivéve az olajosmagyokat) 7 százalékról 6 százalékra, végül a borsnagykereskedelmét 11 százalékról 10 százalékra változtatta (M. O. 1948. XII. 4.).

A dohánygyedárutási vezérigazgatósága a jövő évre megállapította az egyes megyékben dohányjal bevezethető terület nagyságát tekintve, az átvételi árakra nézve érvényben tartva az idej árakat. A vezérigaz-

Kereskedelmi jogi intézkedések az ókirályságbeli törvények hatályát kiterjesztő törvényben

(II. rész)

Milyen büntetéssel jár a könyvvezetés elmulasztása

A kereskedelmi törvénykönyv a könyvvezetés elmulasztásával kapcsolatban csak csőd esetére ír elő külön szankciót. A pénzügyi törvények már komoly bírságokat állapítanak meg a könyvvezetés elmulasztásának esetére. A hivatalos lap 1943 június 24-i számában közölt s lapunkban annakidején ismertettett törvény mindezeket túlmenően két évtől öt évig terjedő fogságbüntetést, egy millió lejtől tíz millió lejig terjedhető pénzbírságot és jogvesztést ír elő nem csak arra az esetre, ha a kereskedők nem vezetnek pontosan az ezen törvény által előírt külön pénztárkönyvet, hanem arra az esetre is, ha a kereskedők nem vezetnek a kereskedelmi törvényben megállapított könyveket. Ennek az intézkedésnek a következtében tehát a kereskedelmi törvénykönyvben megszabott s előbb ismertett könyvvezetési kötelezettségek ma már büntetőjogi következményekkel járnak. Különben már a szabotázs elleni törvények is külön büntetési mintaként büntetik a kötelező kereskedelmi könyvek vezetésének elmulasztását.

A kereskedelmi törvény szerint a kereskedelmi könyvek vezetésének kötelezettsége nem vonatkozik a házalókra, fuvarosokra, vagy azokra, akiknek kereskedelmi tevékenysége nem haladja túl a kézműipari foglalkozás körét. Ez az intézkedés is módosulást nyert a különböző adó és illetékügyi törvények után. Ezek értelmében az a kisiparos, illetve kiskereskedő nem köteles

könyvet vezetni, aki legfeljebb a nyolcadik adóosztály alapján van megadóva, illetve adóalapja a 100.000 lejt nem haladja meg. Utóbbiak azonban ugyanezen adótörvények alapján mégis kötelesek bevételeikről és kiadásairól a pénzügyi hatóságok által támasztott egyszerű könyvet vezetni.

Részvénytársaságok

A részvénytársaságok 1945 január 1-ig kötelesek alapszabályaikat az új törvényes rendelkezéseknek megfelelően módosítani. Az alapszabályok megváltoztatása már az új kereskedelmi törvénykönyvben megszabott alakítások szerint történik.

Közkereseti társaságok

A régi erdélyi kereskedelmi törvénykönyv rendelkezéseinek értelmében a közkereseti társaságok tagjai a társaság ügyvitelért egyetemleges és teljes vagyoni felelősséggel tartoztak. A kiterjesztett kereskedelmi törvény is megállapítja ugyan az egyetemleges felelősség elvét, de egyidejűleg kimondja, hogy a hitelezők a közkereseti társaság tagjainak vagyonából csak akkor elégíthetik ki magukat, ha előzetesen a társaság ellen érvényesített igény nem nyert volna kielégítést. Ennek az intézkedésnek az értelmében a közkereseti társaság tagjait nem lehet együttesen a társasággal együtt perbe vonni egy oly kereset során, amelyben a társaság ellen érvényesítenek valamely követelést. Miután ez a régi törvény érvénye alatt lehetséges volt, a kiterjesztési törvény kimondja, hogy az 1943 szeptember 15. előtt a közkereseti

seti társaságok részéről kötött ügyletek tekintetében a társaság tagjainak felelősségét a régi törvény szabályozza. Ennek következtében az új törvény intézkedését csak az 1943 szeptember 15. után kötött ügyletekre nézve alkalmazták.

Kereskedelmi meghatalmazások

Mivel az új törvény a kereskedelmi meghatalmazásokat alakja tekintetében, valamint anyag, feltételei szempontjából is az eddig érvényben volt intézkedésektől eltérő rendelkezéseket tartalmaz — amelyeknek ismertetésére majd visszatérünk —, átmeneti intézkedésekkel szabályozza a hatálybalépéstől előtti kereskedelmi meghatalmazások érvényességét. Kimondja, hogy az 1943 szeptember 15. előtt adott és az időpont előtti kereskedelmi meghatalmazások mellett működő céghivatalnál bejegyzett meghatalmazások lejártúak, vagy visszavonásukig a meghatalmazott jogtörte tekintetében megőrzik a régi kereskedelmi törvényben biztosított joghatályt.

Csőd

Az 1943 szeptember 15. előtt kimondott csődök tekintetében a régi törvények intézkedéseit az irányadóknak. Ha azonban a csőd során a hitelezők és az adós között 1943 szeptember 15. után jön létre megállapodás, ennek tekintetében a kiterjesztett kereskedelmi törvény intézkedéseit alkalmazandók.

CSAKÁNY BELA dr.

A Dél-Erdélyben életbelépett polgári törvénykönyv fontosabb rendelkezéseinek ismertetése

(Kilencedik közlemény)

A hitvestárs öröklési joga az új magánjogi rendszerben

Figyelőnk egyik előbbi számában az örökösödési jogszabályok ismertetése során röviden említett, tettünk arról, hogy a hitvestárs öröklési joga tekintetében, a román polgári törvénykönyv hatályát kiterjesztő törvény, fennhárította az előbbi jogszabályokat. Az alábbiakban kissé bővebben fejtjük ki azokat a jogszabályokat, melyek a hitvestársi öröklés rendjét a jövőben meghatározzák.

Aminth ismertetés, a dél-erdélyi területeken folyó év szeptember 15. előtt kelet magánjogi rendszer uralkodott. A keleti részekben az osztrák polgári törvénykönyv, míg a nyugati részekben a magyar

magánjog szabályai voltak irányadók. E két jogrendszer, különösen a hitvestársi öröklés tekintetében igen eltér egymástól.

Az osztrák polgári törvénykönyv — hasonlóan a román magánjog szabályaihoz — nem tesz különbséget a hagyatéki vagyon eredete alapján az öröklésre jogosultak között. Így a hitvestárs öröklési jogát is egységesen, a vagyon eredetétől függetlenül szabályozza. Ezek a jogszabályok, rövidre fogva, a következők:

Leszármazók (gyermek, unokák, stb.) esetén az özvegy (férj vagy feleség) egy gyermekre erejéig haszonélvezeti jog illeti, mely azonban a hagyatéki

teki vagyon egy negyed részét meg nem haladhatja.

Más törvényes örökösökkel szemben (felmenő- és oldalági rokonok negyed iziglen) a hitvestársat a hagyatéki vagyon egy negyed része illeti teljes tulajdonjoggal.

Ha sem leszármazók, sem pedig felmenő és oldalági törvényes örökösök nincsenek, a hagyatéki teljes egészéből az özvegyre száll.

A magyar magánjog, aminth azt fentebb említettük, a hagyatéki vagyon eredete szerint különbséget tesz aji vagyon és szerzeményi vagyon között. Aji vagyon mindaz, mely egyik házastársra

gatóság rendelete ezen kívül szabályozza az atvétel feltételeit, valamint a kiutalható ölegek nagyságát és időpontját (M. O. 1948. XII. 4., 78.000. számú rendelet).

Az ipari készítmények egységesítésének után újabb lépést jelent az iparügyi, kereskedelmi és bányaiügyi államtitkárságnak az a rendelete, amely a jövőben csak egyfajta viaszos cipőkenőcsöt, egyfajta vizes cipőkenőcsöt, egyfajta cipőfészt és egyfajta bőrszír készítését engedélyezi. A cipőkenőcsök a gyárak négyféle nagyságu dobozban, illetve üvegben a bőrszír pedig háromféle nagyságu dobozban hozhatják forgalomba 1944 május 31. után. A kereskedőkre ez a kötelezettség csak készletük teljes kifogyása után lép életbe. (M. O. 1943. XII. 3., 173.892. számú rendelet).

A hadfelszerelési és hadtérmetési minisztérium az 1943 február 27-én megjelent rendeletével úgy intézkedett, hogy a folyékony tüzelőanyagot használó ipari kazánokat feléven belül úgy kell átalakítani, hogy üzemeltetésük szilárd tüzelőanyaggal történhessenek. Tekintettel arra, hogy az átalakításhoz szükséges berendezést külföldről hozták be, amely a jelenlegi helyzetben nehézségekbe ütközik, a minisztérium, 1944 november 30-ig adott határidőt az átalakítások elvégzésére. Ugyanez a ipari és

központi tüstési berendezéseken kívül az átalakítás kötelezettségét a többi helyhez kötött hasonló természetű berendezések kazánjára is kiterjesztette (M. O. 1943. XI. 30., 734. számú rendelet).

A megvesztetés illetve megvesztetgetetés elleni küzdelem hathatósabbá tételére az igazságügyi minisztérium rendeletét készített. A rendelet kimondja, hogy az ilyen bűncselekmények feljelentője a megvesztetést képező összeg felét kaphatja jutalom címén (M. O. 1943. XII. 6., 799. számú rendelet).

Szintén a bűnözés megelőző eszközének tekinthető az az intézkedés is, amely kimondja, hogy a háboru tartama alatt a szabadságvesztés-büntetésre ítélt személyek nevé a község- illetve városküzán közszemlére teszik ki (M. O. 1943. XII. 6., 801. számú rendelet).

A lőpor és robbanóanyag vásárlásával kapcsolatban a nemzetgazdasági minisztérium a nemzetvédelmi és belügyminisztériummal egyetemben kibocsátott rendeletét törvénye szigorú alakításokhoz köti a vásárlást, raktáron tartást és felhasználást. A rendelet törvény a többi között halálal bünteti azt a személyt, aki háboru idején engedély nélkül állít elő vagy tart raktáron lőport, robbanóanyagot, illetve ha jelenleg

ilyennel rendelkezik és azt 30 napon belül — 1944 január 1-ig — az illetékes rendőrhatalóságnak nem szolgáltatja be (M. O. 1943. XII. 2., 794. számú rendelet).

Az országos ár-kormánybizottság mind a belföldi, mind a külföldi virágok árát kívonta az eddig érvényben lévő megszabott haszonkulcs-számítás alól, hatályon kívül helyezve az erről intézkedő eddigi rendelkezéseket (M. O. 1943. XII. 3., 345. számú rendelet).

Az ár-kormánybizottság árszabályozó tevékenysége a héten a belföldi gyapot (M. O. 1943. XII. 2., 342. számú rendelet), a len és kender (M. O. 1943. XII. 2., 341. számú rendelet), a különféle csavarak és szegzsek (M. O. 1943. XII. 3., 341. számú rendelet), a lámpaüvegek, porok és más üvegdények (M. O. 1943. XII. 6., 350. számú rendelet), a nem egységes mintájú mezőgazdasági szerzők (M. O. 1943. XII. 6., 348. számú rendelet), végül az 1943 augusztus 4-ig behozott külföldi barkávé nagybani ára (M. O. 1943. XII. 3., 346. számú rendelet) terjedt ki.

Uj legmagasabb és legalacsonyabb munkabérről a héten az ortopéd elkekkel készítő gyárakban és üzemekben dolgozó munkások részére állapított meg az ár-kormánybizottság (M. O. 1943. XII. 6., 340. számú rendelet).

(II. 1)

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

(Folytatás a 3-ik oldalról)

annak felmenő vagy oldalági rokonairól öröklés vagy ajándék útján szállt. Szerzeményi vagyon pedig az, melyet egyik házastfél önmaga szerzett, a házasság alatt vagy előtt, tekintet nélkül arra, hogy az közszerzeménynek számít-e vagy sem.

A hagyatéki vagyonnak eme kettősége mellett a hitvestárs öröklési jogát két fontos intézmény biztosítja a magyar magánjogban: 1. A hitvestársi öröklés és 2. özvegyi jog.

1. A hitvestársi öröklés kölcsönös és kiterjed minden olyan vagyonra, melynek ági jellege nincsen.

2. Az özvegyi jog csupán az özvegy-asszonyt illeti, aki férje halála után annak minden vagyonra felett, beleértve az ági vagyon is, haszonélvezeti jogot gyakorol. Ez a jog a leszármazók érdekében korlátozható és férjhezmenés, lemondás és méltatlanság esetén megszűnik.

Ha a hagyatékra jogosultak között leszármazók vannak, úgy az özvegyet a közszerzemény fele, valamint az egész hagyatéki vagyon feletti haszonélvezeti jog illeti. A férjet csak a közszerzemény fele illeti meg. Leszármazók hiányában a többi öröklésre törvényileg jogosulttal szemben a hitvestárs öröklési szerzett vagyon összességét tulajdonjoggal. Az özvegyasszony ezen felül az ági vagyon feletti haszonélvezeti jogát kapja.

A román polgári törvénykezésnek a dél-erdélyi részre való kiterjesztését eirendelő törvény 3. szakaszának 2. pontja ezeket a jogszabályokat továbbra is érvényben tartja. Tekintettel azonban arra, hogy ezeknek a jogszabályoknak egy más jogrendszerbe való átültetése a kérdések egész sorát veti fel, a zavarok elkerülése céljából egyes megállapítások megtétele szükséges-

nek mutatkozik:

Mindenekelőtt leszögezendő, hogy a házastárs öröklési joga mint különös törvényi intézkedés megelőzi a többi örökösök jogainak érvényesítését. Ennek következtében, a többi örökös igénye csak azután nyer kielégítést, miután a házastárs a maga részét megkapta. Természetesen a többi örökösökkel szemben a házastárs joga a régi osztrák vagy magyar, míg a többi örökösöké a román magánjogi szabályokhoz igazodik.

Az osztrák magánjog területén a hitvestárs továbbra is egy gyermekrészesen haszonélvezetre, vagy leszármazók hiányában egy negyedrészesre tulajdonjoggal tarthat igényt. Törvényes örökösök hiányában az egész hagyatéktól illeti. A hitves ezután is jogosított lesz férje hagyatékából magát 6 hétig vagy terhelesség esetén a szülei után 6 hétig eltartani. A vagyontalan hitves ezzel a hagyatékkal szemben eltartási követeléssel léphet fel.

A magyar magánjog területén a hitvesi öröklés tekintetében továbbra is vizsgálat tárgyát fogja képezni a hagyatéki vagyon eredete, valamint a szerzett vagyon közszerzeményi jellege. Így a hagyatékból elsősorban kiszakítják a közös szerzeménynek tekintendő vagyon felét amely tulajdonjoggal illeti a hitvestársat. A közszerzemény másik fele, valamint az elhalt fél szerzett vagyon — leszármazók hiányában — szintén tulajdonjoggal illeti a házastársat. Leszármazók esetében csupán az özvegyasszonyt illeti meg eme vagyonrész feletti özvegyi haszonélvezeti jog. Az ági vagyon a többi törvényes örökösre száll. Ugyancsak sértetlenül fennmarad a leszármazók joga, az özvegyi jog korlátozása tekintetében.

TAKÁTS LAJOS dr.
(Folytatjuk).

Kérdezz-en — mi felelünk

A. I. ARAD. A Magyar Népnaptár jelenleg nyomás alatt áll. Második kérdésére válaszolva közöljük, hogy a selyemgubó hivatalos átvételi ára 500 lej kilogrammonként. Ez az ár a jövő év március hónapjáig marad érvényben. Prémiumot is fognak adni a termelőknek, de ennek nagysága egyenként változik. (Oe.)

R. A. G. TIMIȘOARA-TEMESVÁR. A Figyelőnk mai számában közölt hitvestársi öröklés jogszabályok ismertetésével kapcsolatos kérdéseire feleletet kap. A házasságuk alatt szerzett vagyon fele tulajdonjoggal illeti őnt, mint közszerzeményi vagyon. Ez végrendeleti rendelkezésekkel sem zárható ki. Ezen kívül — végrendelet hiányában — férje minden vagyonári kiterjedő haszonélvezeti jog illeti. Ez azonban a leszármazók kérésére korlátozható, de rangjához illő megélhetése a hagyatéktól elértéig biztosítandó. Közszerzeményi vagyon hiányában és férje ellenkező végrendeleti intézkedése esetén is az örökösök kötelesek az Ön ellátásáról gondoskodni. (S)

I. I. ARAD. Nézetünk szerint a kézművesek társadalmi munkakötelezettségéről szóló rendelet törvény csak ténylegesen gyakorolt mesterségekre vonatkozhat. (.)

V. K. CENADUL Vechiu-Ōcsanád. Hozzánk intézett kérdése renkölívül bonyolult, elmélyedést kíván. Kérjük, szíveskedjen néhány napig még türelemmel lenni.

J. J. BRASOV-BRASSÓ. Az ipariügyi, kereskedelmi és bányaiügyi államtitkárság éppen egy mosi kiadott rendeletet ismételten arra figyelmezteti a kereskedőket, hogy a kereskedelem gyakorlatáról szóló 1941 február 24-i törvény alapján kiadott engedéllyel, valamint a kereskedelmi cégjegyzék felállításáról intézkedő 1931 április 10-i törvény szerint céghivatali bejegyzéssel kell bírniok. Az államtitkárság rendeltetése kiemelt, hogy a kereskedő köteles üzlete, illetve más helyisége homlokzatán bádógból, fából vagy üvegből készült cégábrát kifüg-

geszteni. A piaci zöltség- és gyümölcs-árúrok a cégtáblát kirakodóhelyük előtt egy oszlopra erősítve helyezik el. Az államtitkárság rendelete végső határidőit harminc napot engedélyez az érdekelteknek. Aki ennél ezen az időn túl is szabálytalanságot foglalkoztat, azaz szemben a cégjegyzési törvény büntető rendelkezéseivel a 1943 május 1-i szabotázs-törvény szankcióit is alkalmazhat. (Oe.)

Határidő napló

DECEMBER 12:

A gumilábbeli és a javításához szükséges félgymártmányok azon tulajdonosai, akik a kész gumilábbelit és félgymártmányt november 10 előtt szerezték be, eddig a napig kötelesek bejelenteni készletüket a katonai és polgári ellátási államtitkárságnál. A bejelentésben feltüntetendő a készítmények fajtája, súlya, honnan szerezték be és a vételár.

DECEMBER 15:

A gyapot beszállgatása. Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek jelentésüket eljuttatni az előző kétheti készletről a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályának. Készítpő: előállított gyárak és műhelyek bejelentik az ORAP-nak az előző 15 nap alatt készített cipők mennyiségét.

DECEMBER 20:

A különleges munkákony kiállításához szükséges adatokat az érdekelteknek eddig a napig kell bejelenteni a munkaközvetítő hivatalban, illetve társadalombiztosító intézetben, falusi a jegyzőségben.

AEG-Telefunken-rádiót

előnyösen vásárolhat SANDNER ERNŐ szaküzletében

Timișoara, II., Canăcuțino-utca 2. sz. I. ábr. 45-62. Mindennemű villanyfelszerelési, háztartási és rádió-alkatrészek nagy választékban. Inreg. No. 52-11658-943.

Dea. 11, szombat
Róm. kat.: Damáz
Protost.: Árpád
Ortod.: Dániel

Napkele. 7 ó. 37 p.
Napny.: 16 ó. 9 p.
1 nappal hossza:
8 óra és 32 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timișoara I., Bulevardu Regina Maria 8. kiadói hivatal: I., Piata Brătianu 3. szám.

Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadói hivatal 28-10.
Előfizetési ár a lap házhöz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

Unitárius istentisztelet Aradon. (Saj. tud.) Az aradi unitáriusok számára december 12-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel istentiszteletet tartanak az evangélikus egyház tanácstermében. Igét hirdet és urvacsorát oszt Barabás Miklós ainoi-nagyenyedi unitárius esperes.

Adomány. A Magyar Népközösség hadiarvai részére egy magát megnevezni nem óhajtó olvasónk a csodátevő szeretet nevében 1500 lejt adományozott.

A mentők gyűjtése. A timișoari-temesvári önkéntes mentőtársulat közli a közönséggei, hogy a minden esztendőben szokásos karácsonyi és újévi gyűjtése december 15-én kezdődik és január 15-ig tart. A jelenlegi gazdasági viszonyokra való tekintettel a mentőtársulat arra kéri pártfogót, hogy minél többet adakozzanak, mert különben lehetetlen az emberbarát intézmény fenntartása. Az adakozás vagy a gyűjtőívem való feljegyzéssel vagy pedig téglaajgek ellenében, történik.

Uj villamosvonalat építenek Timișoara-Temesvárot. Uj villamosvonal építésének földmunkálatait kezdtek meg Timișoara-Temesvárot. A villamosvasut hálózatába be akarják kapcsolni a ronati-rónáci városnegyedet is. A Mehala vezető villamosvonal elágazását kap majd Ronai-Rónac felé s ezért a Bogdanestilor-ut hosszában, a meglévő vonal folytatásaként új pályatestet készítenek. Az új vonal hossza 2000 méter lesz. A Belvárosból induló villamos a Bogdanestilor-uton végig halad majd, Ronai-Rónacon keresztül, a vasut átjárójáig. Egyelőre a földmunkálatok elvégzéséről van szó.

Száz sorsjegyet loptak Aradon. (Saj. tud.) Pollák Ábrahám aradi állami sorsjegyarusítótól az aradi postahivatalban ellopták irattáskáját, amelyben száz darab sorsjegy volt. Az eltűnt sorsjegyek húzási napja december 30 és 31, értéke pedig 500 ezer lej. Az elloptott sorsjegyek számát közöljük az állami osztálysorsjáték igazgatóságával, hogy érvénytelenítsék azokat.

Karácsonyi nagyvásár Timișoara-Temesvárot. A timișoari-temesvári karácsonyi országos nagyvásár december 16-án és 17-én tartják meg. 13-án szarvasmarha, juh és disznó, 17-én pedig ló hajhajó fel nem fertzótt vidékről. Kirakodóvásárt mindkét napon tartanak.

Késsel támadta meg a tanítót az iskolában. A csendőrség letartóztatta a timișoari-temesvári ügyészségnek adta át Gaspar Vasile gheritenisi-gertenycsi lakost. Gaspar a vád szerint fiával együtt megjelent az iskolában s a tanteremben késsel támadt rá Vertelnie Dumitru tanítóra. A tanító és a tanítványok elmenekültek. Gaspar fia ugyancsak iskolásgyermek s a dolgok olyan látszata volt, hogy valami miatt bosszút akart állni a tanítót. A támadt kihallgatása után szabadlábra helyezték. Megállapították ugyanis, hogy a tanító hivatta magához és beszéd közben történt az összevessés s így nem előre megfontolt szándékkal támadta meg késsel a tanítót.

Ügyeletes gyógyszerárak. December 10, péntek: Arad: Lager (Regina Maria-ut 21), Berger (Saguna-ut és General Coand-utca sarok). — Timișoara-Temesvári: Belváros: Irgalmasok (Sf. Ioan-utca 5. szám), Gyárvaros: Jahner Rudolf (Stefan cel Mare-utca 3), Erzsébetváros: Keller (Carol-ut 27), Jézusfőváros: Diana (Brătianu-utca 29), Mehala: Corvin (Ciocșca-utca 18). — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth, — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi.

Légvédelmi ellenőrzés Aradon. (Saj. tud.) Az aradi légvédelmi parancsnokság emberei tegnap megkezdtek az aradi épületek padlásainak helyszíni ellenőrzését. Ismeretes ugyanis, hogy a gyűlölköny anyagokat el kellett szállítani a padlásokról. Ugyanakkor ellenőrzik a lakások egészségügyi felszerelését is, vagyis, hogy rendelkeznek-e légi támadás esetére szükséges kötszerekkel és orvossággal. Amennyiben a háztulajdonos nem tartózkodik állandóan odahaza, a szükséges kulcsokat a házfelügyelőnél kell hagynia, hogy az ellenőrző személyek a lakásba bemehessenek. Az ellenőrzéssel megbízott hivatalnokok előzőleg igazolták magukat és csak azután mennek be a lakásokba.

Vörösgénység, étvágytalanság ellen FERROL vastáplikát a legajánlatosabb. Ára 298 lej. GENIUS-krém a legjobb arcápolószert. Ára 150 lej. Főides-gyógyszerár, Arad.

Eljegyzés. Petrisyn Kálmán (Budapest) és Székely Erzsébet (Pécs) jegyesek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak akik Togyer Péter hentes és mérsáros temetésén résztvettek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, részvétüket nyilvánították ezúton mozd. köszönetet a gyászoló Fraisinger-család.

Rendezik a timișoari-temesvári nagypályaudvarra vezető utvonalat. A timișoari-temesvári Brătianu-utcában általános üredezési munkálatok folynak. Az utca mindkét oldalán kocsit vezet majd, a közt pedig virággyarak töltik ki. A gyepes rész mindkét szélén a villamosvasut vágánya halad. A timișoari-temesvári városi mérnöki hivatal az üredezési munkálatokat mindössze a téli fagyok idejére szakítja majd félbe, egyébként mindenképpen azon igyekszik, hogy minél előbb befejezze. Ez előreláthatólag a tavasz folyamán történik meg.

Mozik műsora. December 10, péntek: Arad: Aro: „Tunnel” (Ferdinand Marian, Vinnie Markus), Corso: „A cirкус emberei” (Hans Moser, Attila Hörbiger, La Jana), Forum: „Tetszik-e a feleségem?” (Paula Wessely, Hermann Thimig, Attila Hörbiger). — Timișoara-Temesvári: Apollo: „Ifjúság” (Clara Calamai, Mariella Lotfi, Erminio Spallo), Capitol: „Nyári utitársó” (Anna Dammann, Paul Hauptmann, Victoria von Ballasko), Corso: „A félnépek iskolája” (Albert, Rabagliati, Carla de Poggio, Virgilia Riento), Thalia: „A feleség” (Jenny Jugo, Victor Staal).

SPORT

Nagy érdeklődés az Istrate-Grigorescu hivatásos ökölvívó mérkőzés iránt

Timișoara-Temesvár ökölvívást kedvelő közönsége nagy érdeklődéssel tekint Istrate vasárnapi szereplése elé. Az országos hivatásos bajnoki címért folyó küzdelem középpontjában, a kipróbált tehetséges Ion Grigorescu lesz az ellenfele, aki már sok nehéz küzdelem után hagyta el győztesként a szorított és három ízben szerezt meg az országos bajnoki címet a hivatásos ökölvívó mérkőzés kiegészítéseként hét amatőr pár is összeméri tudását. A gazdag műsoru viadal vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődik a Kratay-cirкус porondján felállított szorítóban.

FISCHER ALADÁR

Könnyes szemmel számolunk be a Budapestről érkező lesújtó hírről: Fischer Aladár meghalt. Tudtuk, hogy bekövetkezik ez a csapás, arra gondoltunk mégis, hátha csoda történik és meggyógyul a súlyos beteg. Ez azonban, sajnos, nem következhetett be. Nem tudták megmenteni az életnek a kiváló orvosok, nem mentette meg gyermekei vére sem, amelyet fia, Fischer Ödön dr. orvos ömlesztett át az apa fáradt ereibe. Fischer Aladár visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Fischer Aladár életpályája

Halálának lesújtó híre gyorsan terjedt el Aradon, ahol 36 évig tanított a katolikus főgimnáziumban és ez idő alatt több száz jól képzett diák került ki keze alól. Növendékeinek nem csupán nagytudású szellemi oktatója, hanem nevelője is s megértő, sokszor édesapát helyettesítő tanácsadója volt. Minden egyes tanítványának ismerte magánéletét, családi körülményeit, jövő terveit. Neve hozzáfűződik a Calvin-utcai gimnázium építéséhez is, amelyet tudvaleg a világháború után emelt az egyházközség. Amikor az iskola beköltözött az új, de még üres épületbe, Fischer Aladár igazgató nagy hozzáértéssel és lelkesedéssel látott hozzá a különböző szertárak és a könyvtár megteremtéséhez. „A semmiből való teremtés boldog öröme volt ez” — mondotta nemrég Fischer Aladár egy sajtónyilatkozatában. Az elhunyt igazgató rajongó természetű volt. Évente nagyobb kirándulásokra vezette diákjait, ilyenkor aztán a szabad természetben oktatta őket. Bár görög-latin nyelvszakos volt, a természetrajz különböző ágaiban is annyira járatos volt, mint egy szaktanár, de nem kevésbé a magyar nyelvben és irodalomban, a történelemben, földrajzban, fizikában és kémiában. Több ember tudását és képességét kellene egyesítenünk, hogy elérjük azt a magas színvonalat, amelyet ő jelentett az aradi katolikus főgimnázium számára. Ragyogó cikkei mindig nagy érdeklődéssel olvastuk lapjainkban, egy-egy szép, költői írására évek múltán is élénken emlékezünk. Tevékeny részt vett az Aradon megjelent „Vasárnap” szerkesztésében, mostani Havi Szemlének pedig szerkesztőbizottságának kiváló, lelkiismeretes, buzgó és nagytehetségű tagját gyászolja halálával. Minden nyilvános szereplése, előadása közművelődési esemény volt. Gazdag és színes mondánival, szellemes és néha finoman satirikus mondataival, előadókészségének közvetlenségével teljesen magával tudta ragadni hallgatóságát. Gyakran hallhattuk az aradi Kölcsey-Egyesület előadói emelvényéről. Ennek a nagymúltú irodalmi egyesületnek tevékeny elnöke volt. A legutóbbi időben nagy szeretettel és lelkesedéssel dolgozott a Kölcsey-Egylet könyvsorozata ügyében. Sokat, nagyon sokat tevékenykedett régebben a Magyar Párt, újabban pedig a Magyar Népközség ügyeiért. Az aradvárosi tagozati fáradságot nem ismerő és minden magyar ügyért szívvel-lélekkel dolgozó alelnöke volt.

Fischer Aladár Budapesten született 1882-ben. Édesapja hivatalnok volt. A gimnázium négy alsó osztályát Selmecbányán, a felsőket pedig Kassán végezte és 1900-ban érettségizett. Bölcsészeti tanulmányai befejezése után 1907-ben szerelte meg tanári oklevelét. Előzőleg két éven keresztül egy nyilvános jogi magángimnáziumban nevelőtanárként működött. 1907-ben helyettes tanári minőségben a nagykanizsai római katolikus főgimnáziumba kapott kinevezést. Állását nem foglalta el, mert az aradi katolikus főgimnázium is hívta és ezt választotta. Itt kapta meg rendes tanári kinevezését is már 1909-ben. A világháborút végigküzdötte. 1914 augusztusában vonult be a 29. tábori vadászszázalékhoz és 1918 októberében szerelt le. Önkéntesíétét a 1. császárvadász ezredben, Tirolban szolgált. A tiszti vizsgát 1906-ban tette le, a világháború befejezésekor főhadnagyként szerelt le. Több katonai kitüntetést is kapott: a bronz Signum Laudis és a bronz Signum Laudis kótszer ezüst Signum Laudis, katonai érdemkeresztet kardokkal és II. osztályú vaskeresztet.

A háború után következő évben, mint rendes tanár az aradi római katolikus egyházközség szolgálatába lépett és két év múlva igazgató-helyettesi megbízást kapott néhány hétre rá pedig egyhangúlag igazgatóvá választották. Tartalmas és számunkra mindig iránytűmutató élete egyik legjelentősebb határköve az volt, amikor 1942-ben megkapta a pápai kamarás címet. Tagja volt az aradi római katolikus egyházközség tanácsának, választmányának és iskolaszékének. Mindig meggyőződéses vallásos életet élt és ilyen szellemben nevelte diákjait is. A kérelhetetlen halál egy valóban keresztény család fejt ragadta el. Feleségén, négy gyermekén és a rokonságon kívül nemcsak volt diákjai, hanem az egész itteni magyarság mély fájdalommal, megrendülten gyászolja feledhetetlen nagy halottját, Fischer Aladárt.

Babuczay György

Nemes lélek volt

Valóban nemes lélek volt. A legtisztább, a legnemesebb eszmények lelkesítették. Az ókori klasszikus műveltség erkölcsi erőt jártak át szívére-lelkébe. Vergílius és Horatius, Platon és Arisztoteles tanítványja volt és Seneca követője, de megismerkedve a keresztény tanítások erejéről és szépségéről. Elérte azt, ami csak a hivatottak sorsa, hogy meggyőződése visszahatott kis és nagy eselkedetében egyaránt, az iskolában, a templomban, a családban, a közösségben. Kora fiatalságától kezdve a tisztá léggör edzette nagy feladatokra. Magasra nyúló hegyek ormai felé vágódott, a fénybe, tisztaságba, széleson kitaruló távlatok felé.

A Felvidék hegyei, vizei, virágjai és fenyői tükröződtek vissza szemében s tanították meg hűségre, helytállásra, gyengédségre, viharban állásra. Testi ereje mintegy egyensúlyozottan fejlődött és gyült benne a lelki megpróbáltatások türesére. Történelmi városok szelleme táplálta és tette tagjává ennek a közösségnek, amelyért élt, fáradt, hevült és szenvedett.

Ez a szilárdan kialakult lelki tartalom tette képessé arra, hogy a kötelesség vállalása elől soha nem tért ki és nem keresett könnyű megoldásokat. Harcolt, amikor harcolnia volt kötelessége, tanított, szervezett, vivott szüntelen, amit élete kötelességének tartott. Ismerte jól a jelszót: a pajzsral vagy a pajzsra és e szerint élt, így eselkedett haláláig. Most a pajzsra minden közösségi életünknek ez a tudásban, jellemében, folytonos bátor és hűségese cselekvésben egyik legderekabb harcosa és munkása. Rádöbbenve a bennünket ért veszteség mivoltára, szükségünk van az ő életének fel-emelő és vigasztaló erejére, hogy legyőzzük a könnyet, a gyászt, a mélységes bánatot, idézve kedves Horatius-ának szavait: „Non omnis moriar”.

Puhala Sándor dr.

Ma temetik Fischer Aladárt

Fischer Aladár temetése ma, pénteken délután megy végbe Budapesten.

Aradon az elhunyt december 13-án, hétfőn délelőtt 11 órakor tartanak ünnepélyes gyászmisét a Minorita-templomban. A szentmisét Pacha Agos-

ton dr. megyéspüspök mutatja be, papi segédlettel.

A gyászistentiszteleten közreműködik a Szent Anzál vegyeskar, P. Karácsonyi István (templomi karnagy vezetésével) és P. Mezey Tibor orgonakísérettel. Előadásra kerül Perosi „Requiem”-je és „Liberá”-ja, Zenebetét: Úrmóssy Jenő főgimn. tanár hegedűszólója (Händel: Largo). A gyászmise után a főgimnázium ének-kara Úrmóssy Jenő vezetésével gyászdalt ad elő.

A főgimnázium gyásza

A gyászír vételekor az aradi római katolikus főgimnázium tanári kara Berthe Nándor dr. h. igazgató elnökletével értekezletre ült össze, melyen a mély-séges megrendülés és kegyelet hangján emlékeztek meg az intézet fardadhatatlan, áldozatos lelki igazgatójának elhunytáról. A főgimnázium épületén és a Minorita-templomban gyászböngő leng. A főgimnázium növendékei a gyász jeléül egvensapkájuk osztály-jelzésén gyászszalagot viselnek.

AZ EGYHÁZKÖZSÉG FELHÍVÁSA

Az aradi római katolikus egyházközség vezetősége ez uton is kéri tanácsának és választmányának tagjait, hogy a hétfői gyászistentiszteleten teljes számban vegyenek részt.

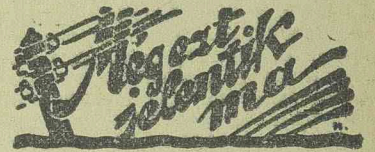
Ösztöndíj-alapítvány Fischer Aladár emlékére

Fischer Aladár elhunyt alkalmából az aradi római katolikus egyházközség 10.000 leji adományozott a Fischer Al-

dár nevére elnevezett ösztöndíj-alapítvány létesítésére. Ugyanerre a célra Széll Lajos dr. az egyházközség elnöke 2000 lejt, Berthe Nándor dr. főgimn. igazgató és a tanári kar tagjai: Schweitzer József dr., Blédy Géza dr., Firneisz György, Hajós Imre, Blénessy Béla, Úrmóssy Jenő és Szalai Albert egyenként szintén két-két ezer lejt adományoztak. A Magyar Népközség aradvárosi szervezete a fenti célra 10.000 lejt, Palágyi Jenő dr. az aradi népközség vezető elnöke 2000 lejt, a Havi Szemle szerkesztősége pedig 5000 lejt adományozott.

Az ösztöndíj-alapítvány céljára a főgimnázium egyik tanára még 8000 lejt adományozott.

A népközség aradi tagozatához ugyane célra tegnap még a következők juttatták el adományukat: Aradi Evangélikus Egyház 5000 lejt, Argyay György evangélikus szuperintendens 2000 lejt, Dr. Krauss Józsefné 5000 lejt.

FARUK KIRÁLY MÁR ELHAGYHATJA A KÖRHÁZAT, (Kairó), Faruk egyiptomi király, aki tudvaleg legutóbb autóbalesetnél megsérült, annyira jól érzi magát, hogy ma már elhagyja a körházat (Tp.).

MEGSZÜNTETTÉK A PALESZTINIAI ÖNKÉNTES KATONAI ALAKULATOKAT (Genf.) A brit hírközlő szolgálat jelenté Jeruzsálemből: Az 1940 nyarán alakult palesztinai önkéntes alakulatokat megszüntették. (Rador.)

BADOGLIÓI SZELÜTES ÉRTE. (Róma). Badoglio tábornagyot, aki az olasz bizottság üléseire Bariból Palermóba utazott, az algiri rádióállomás közlése szerint könnyebb szelütes érte, amikor Badoglio tábornagy Eisenhower tábornokkal tárgyal. Badogliót betegszállító autón a Palermo közelében levő Mondello egyik villájába szállították. (Tp)

SPANYOL-JÁRVÁNY ANGLIÁBAN. (Genf.) A brit hírközlő szolgálat jelenté, hogy Nagy-Eritániában oly nagyarányú spanyol-járvány tört ki, amilyenre a háború kezdete óta nem volt példa. A hadiparban a személyzet mintegy huszonöt százelek abetegedett meg spanyolnáttában. (Rador.)

AZ ARADI RÓMAI KATOLIKUS FŐGIMNÁZIUM tanári kara mélységes fájdalommal és megrendüléssel tudatja, hogy szeretett, kiváló igazgatója

Fischer Aladár

december 7-én, életének 61. évében, súlyos megpróbáltatások után, váratlanul elhunyt. Harméves ösztöndíj-alapítvány létesítésére, hűségese szeretettel és emberfeletti áldozatossággal állt nemes hivatása szolgálatában. Két emberöltő ifjúságának ajándékozta gazdag tudásának bőségét és szívének meleg szeretetét.

Feledhetetlen halottunk lelkiüdvéért az aradi minorita atyák templomában az e hó 13-án, hétfőn délelőtt 11 órai kezdetű tartandó Requiem könyörgünk a Mindenhatóhoz.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Arad, 1943 december 9.

AZ ARADI RÓMAI KATOLIKUS FŐGIMNÁZIUM TANÁRI KARA

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPKÖZSÉG ARADVÁROSI SZERVEZETE mélységes megrendüléssel tudatja, hogy érdekekben gazdag alelnöke

Fischer Aladár

e hó 7-én Budapesten elhunyt. Igaz ember volt! A közművelődés szolgálatában és szociális, valamint gazdasági téren kifejtett közvetlen áldozatos munkásságára ezren és ezren gondolnak el nem múló halálával.

Nagy halottunk lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozat f. hó 13-án, hétfőn délelőtt 11 órakor lesz a minorita atyák aradi plébánia-templomában.

AZ ARADI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG tanácsa és választmány mélységes megrendüléssel tudatja, hogy

Fischer Aladár

pápai kamarás az aradi róm. kat. főgimnázium igazgatója, az egyházközség tanácsának és választmányának tagja

december 7-én, hosszas szenvedés után elhunyt. Az Istenben boldogult lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozat december 13-án, hétfőn délelőtt 11 órakor Pacha Agoston dr. megyéspüspök mutatja be a minorita atyák aradi plébánia-templomában.

A katolikus tanügy és a közérdek minden terén kifejtett áldásos tevékenységének és fennkölt gondolkodásának nemes egyszerűségének emlékére kegyelettel meg-örizzük.

Rádió

DECEMBER 11, SZOMBAT

București. 6.55 Ebresztő, hírek, reggeli hangverseny, 12.45 Hírek, 13.30 Bajtársi óra, 13.50 Német hírszolgálat, 14. Hírek, 14.30 Szórakoztató műsor sebesültek részére, 15.30 Katonák rádiópostája, 17.55 Francia nyelvtanítás, 18.15 Német hírszolgálat, 18.30 Zenekar, 19.10 Egyvelegek, 19.50 Hírek, 20. Szórakoztató zene, 20.40 Rádióegyetem, 21. Zenekari játék énekszámokkal, 22. Hírek, sportesemények, 22.20 Szórakoztató zene, 23.30 Induló

Radio Moldova. 12 Déli Hangverseny, 13 Könnyű román zene, 13.30 Hírek, 13.45 Szalonzene, 19.30 Egyvelegek, 20. A háború krónikája, 20.15 Induló, 20.30 Operazene, 21. Hírek, 21.15 Kamarazene, 22. Táncmuzsika.

Budapest I. 7.25 Ebresztő, toma, zene, 6 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven, 9.30 Szórakoztató zene, 11 Hírek, 11.15 Rádiózenekar, 12.15 Hanglemezek, 12.40 Előadás, 13.10 Zenekar, 13.40 Hírek, 15. Szórakoztató zene, 15.30 Hírek, 16. Filmzene, 16.30 Előadás, 17.10 Műteremszokor, 18. Nóták zenével, 18.50 Hangképek innen-onnan, 19.20 Ének zenekisérettel, 19.40 Külpolitikai tájékoztató, 19.50 Hírek, 20. Libanon, a Felhívó-hegy országa, 20.15 Szimfonikus tánczene, 21.30 Muzsikáló névjegyek, 22.40 Hírek, 23.10 Hírek német, angol és francia nyelven, 23.40 Ki milyen nótát szeret, 24.45 Hírek

Apróhirdetések

HÁZVEZETŐNŐT, 25-35 éves, aki az év felét hajlandó pusztaán tölteni, keres földbirtokos. Közlelőbb özv. Scholtzné, Arad, Carol-körút 7. I. em. (911)

DIESEL-motorok, 24-es bacau Wolf-féle levegő-indítással Dentz 20 P. S. üzembővítés miatt eladó. Moara Bortcher, Periam, Timiș-Torontalmege. (912)

CIPESZMUNKÁSOKAT állandó munkára, jó fizetéssel alkalmazok. Prász, Arad, Doamna Balasa-utca 103. (913)

PEKSEGÉD állást keres, címeke Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (914)

KRISTÁLYÜVEG-készlet, 12 személyes étkező-készlet eladó. Comisio-üzlet, Arad, a Dacia-kávéház mellett. Bej. szám 908/941. (914)

HÁROM fehér fajkecske eladó, kilenc hónaposak, egy bak, két nőtény, Arad, Victoriei-ut 16. Tisztviselőtelep. (916)

BEJÁRÓNÓT alkalmazok, Arad, Luprei-tér, 19. I. em. 6. (917)

GYERMEKÁGYAT vennék, címeke Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (918)

RÖVID bécsi zongora eladó. Megtekinthető 10-4 ig. Arad, Dragos Voda-u. 16 szám. (919)

SZILSZKINBUNDA, jó állapotban lévő, eladó, Arad, Carol-körút, 8., földszint. (920)

KIFUTOLEÁNYT alkalmazok jó fizetéssel. Anna Schön, kalapszalón, Arad, Goldis-utca, 1 szám. (894)

KÜLÖNBÉJÁRATU butorozott szobát reggelivel, esetleg teljes ellátással, keres fiatal ember. Címeke Anna Schön kalapszalónjába, Arad, Goldis-utca 1. szám. (895)

SZILSZKINBUNDA, szövet- és selyemruhák kötött gyermek-ujas, harisnyák, gyapjuszövet eladó. Arad, Nieu Filipescu-utca, 17. (896)

ELADÓ 16.000 literes vastartány, kisebb-szerű álló kazán, teljes Kuba kazánkövecs, Arad, Rabanesti-utca, 1. (897)

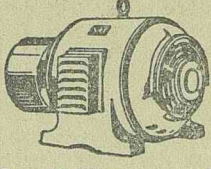
MELEG női nadrág, szavatoit minőségű, hirtverési árban 960 lej, Angora-cég, Arad, a Városházával szemben. Bej. szám 183/942. (900)

4000 KILOGRAMMOS hordozható hidmárlóg és 400 darab tölgyfa kerítőoszlop eladó. Arad, Miron Cristea-tér, 11. Kelemen. (899)

Timisoarai lemesvári CORSO-MOZI előadások 3, 5, 7, 9-kor TELEFON: 38-95 nr. Nr. 6-110-1989

Zene és box-móka: A Jelenek iskolája
énekes vígjátékunkban: **ALBERTO RABAGLIATI, CARLA DEL FOGIO**-val

Villany-motorok

Inreg. No. 187-10891.940

AUGUST GIANONE
TIMISOARA, IV., Berthelot körút 6

FÉRFI-télikabát eladó. Arad, Eminescu-utca, 20-22. Balázs. (898)

NAGYON jófejta fiatal diófák eladók. Arad, Cornel Popescu-utca, 15. Ráskai. (901)

ELVESZETT a főtéven Crisar- és Horia-utca között télpár, fehér gyermek-sárcipő. Beesültes megtaláló jutalom ellenében adja át Reclamánál, Arad, Eminescu-utca, 4. (902)

FORUM-MOZI, ARAD távbeszélő 2-10, inreg. Nr. 783-942 előadások 3, 5, 7 és 9-kor

Ma bemutató! Az idény legsikerültebb vígjátéka
Telszik-e a feleségem? A főszerepben: **Paula Wessely, Hermann Thimig és Attila Hörbiger**

ÜGYES mindenest azonnal, jó fizetéssel felfogadok. Arad, Catedralei-tér, 1. Stauber. (903)

JÓL FŐZŐ mindenest alkalmazok. Arad, Eminescu-utca, 31., földszint, baira. (904)

UJ takaréktűzhely, kétharikás, Majdinger-nagykályhá eladó. Kovács Adalbert, Arad, Elisabeta-körút, 27. (905)

12 SZEMÉLYES damasz- asztalkészlet kézimunkák, gyermekjátékok, disztárgyak, használati cikkek eladók. Arad, Mihail Vitaezul-tér, 10., 1. ajtó. (906)

ELSŐRENDŰ kövér mangalica eladó. Arad, Sava Raicu-utca, 43. (907)

JÓL FŐZŐ mindenest főzőnőt alkalmazok, lehet bejáró is. Arad, Iosif Vulcan-utca, 7. (908)

ARO-mozi, Arad távb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor nr. Nr. 1446-1942

Ferdinand Marian és Vinnie Markus nagyhatású filmje
TONNELI játsszák a legkiválóbb artisták

MOLNARI állást keresek kisebb vagy nagyobb vámaiomba. László János, Vánator, Arad megye. (909)

KISASSZONYT alkalmazok két gyermek mellé. Sincainé, Arad, General Grigorescu-utca, 5. (910)

KÉT korszerű, mély karosszék, teljesen új, eladó. Arad, Marasesti-utca 3. 10. ajtó. (890)

JÓÁLLAPOTU hálószoba-butor eladó. Arad, Baron V. Pop-utca 4. (891)

CSIKÓBUNDA, babakocsi, háromkerékű kerékpár eladó. Arad, Greceanu-utca 8. Cszk 1-3 ig. (892)

CORSO-MOZI, Arad távbeszélő 23-64. nr. Nr. 9616-1939 előadások 3, 5, 7 és 9 órákor

Ma, a legizgalmasabb cirkuszfilm
A CIRKUSZ EMBEREI
Hans Moser, Attila Hörbiger, La Jana.

VILLANYGRAMOFON, jó állapotban lévő, valamint külön lemezek eladók. Arad, Seminarului-utca 5, hátul az udvarban. (893)

KÖNYVELŐ-LEVELEZŐ román, magyar, német nyelvtudással óra-munkát keres. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-u. 4. (884)

HATSCHEK-ÜGYNÖKSÉG Arad, Carol-körút 17. Távbeszélő 1695, 12 millió: nagyjövedelmezőségű iparvállalat. — 9.000.000: központban ötbérleményes, 8.000.000: sarok-bérvilla elkülöníthető telekkel, 7.400.000: Marospartnál négy-lakásos. — 6.800.000: Metianu-utcanál nagykeres kétlakásos. — 4.500.000: bányavárosban üzletes nagy bérház. — 4.400.000: piae nál többlakásos átjáróház. — 3.000.000: hegyaljai gyorsvonat megállónál új villa szőővel. 2.900.000: Horia-utcanál nagytelkű háromlakásos. — 2.500.000: külvárosi hétszobás villa nagy kerttel. — 2.200.000: belvárosi kétfélszobás sarokingatlan, 1.050.000: pernyáival háromlakásos.

32-es GYERMEKHÓCIPÓ eladó. Arad, Radnai-ut, 46. (894)

VAROSI BUNDAHOZ való belés és valódi szilválgallér eladó. Arad, Ojuz-utca, 15. (887)

DJSZNÓFORRÁZÓ teknő, hordóhoz való bak eladó. Arad, Vladimirescu-utca, 5. (888)

BEJÁRÓNÓT azonnal alkalmazok. Arad, Caragiale-utca, 9. (889)

EGYEDŰLÁLLÓ, komoly nő keres december 15-re vagy január 1-re üres kis szobát. Címeke „Üres szoba” jeligére a timisoarai kiadóba kér. (9615)

MINDENES bejárónót keresek azonnalra. Timisoara, Carol-körút, 7. Földszint, 2. (9616)

KORSZERŰ, új diófa-hálószoba eladó. Timisoara, IV., Camellei-utca, 30. (9618)

MÉLY gyermekkocsi eladó. Timisoara, III., Ion Vasii-utca, 91. (9614)

BEJÁRÓNÓT, komolyat, rendszertőt, 3-szorra hetenként, esetleg minden napra két személyhez felfogadok, Timisoara, III., Tolsztoj-utca 11. Középső csengő. (9621)

50 ÉVEN FELÜLI jól főző mindenest bejárónót keres tisztviselő-család. Jelentkezés csak délután 4 után. Timisoara, II., Kunz-sor, 1., I. emelet, 10. Az Apollo-mozi mellett. (9617)

MESÉSKÖNYVEK és gyermekkorcsolya eladók Timisoara, Feldioara-utca, 1., 9. ajtó. (9619)

SZUPER-RÁDIÓ, 4+1, eladó. Timisoara, II., Ruziaslului-ut, 2. A portásnál. (9636)

ELADÓ tiszta angol szövetből készült városi bunda, nutria bérléssel, és barna csikó-bunda. Megtekinthető: Kohn szücsnél. Timisoara II., 3 August-u. (9637)

ELADÓK bőr-lábszárvédő és eszimak 39-es és 40-es jó állapotban lévő, jutányosan. Mitschang cipészüzlete, Timisoara, III., Do-maschianu-utca, 32. (9640)

ZSIROBŐDÖN, 30 literes, dézsa, mosdékot, ruhafőzőlátek, mély tál eladó. Cim: Timisoara, III., Laptarilor-u. 34. (9632)

FLOMEROM-TEA élvezetes és olcsó!
IDŐSEBB urinó részére keresek Timisoaran üres szobát, fűrdőszobahasználatat, teljes ellátással, vagy a nélkül. Cim a timisoarai kiadóban. (4478)

KÖNYVELŐ (jogosított) vállal mindenemü kötelező könyvelést, zárlat és adózás-előkészítést, kifogástalan román, magyar, német levelezést, címeke „Délutáni órák” jeligére a timisoarai kiadóba kér. (9612)

LAPKIHORDÓT keres a Déli Hirlap timisoarai kiadóhivatala a Gyárvárosba (Strand-telep). Jelentkezni lehet legkésőbb december 20-ig.

MINDENEST, jó bizonyítvánnyal, felfogadunk. Timisoara, Carol-körút, 11. 19. ajtó. (5391)

ELADÓ új, női kerékpár. Megtekinthető szíveségből e cím alatt: Timisoara II., 3 August-utca, 5., 2. ajtó. (9633)

BABAKELENGYE, jó állapotban lévő, eladó. Megtekinthető 3-6 között. Timisoara, Feldioara-utca, 11., I. em., 15. (9634)

BAKANCS, 27-es, elsőrendű minőségű, valamint hordozható köclajkályhá eladó. Timisoara, II., Detunata-tér, 6. Távb.: 25-91. (9638)

VALÓDI perzsaláb-burda eladó. Timisoara, Fratelia, I. utca, 47. Cioban. (9719)

MINDENES szakácsnőt felfogadnak, Szabó fűszerkereskedés, Timisoara, IV., I. C. Bratianu-utca, 45. (9645)

ÖNÁLLÓAN dolgozó varrőleányt felfogadnak, Timisoara, III., General Mosoiu-utca, 12., II. em., 7. (9644)

GYERMEKKOCSI, világos, olcsón eladó. Timisoara, II., O. Iosif-utca, 14. Megtekinthető d. u. 2-6 között (9582)

ELVESZETT 7-ér, a timisoarai jözséfvárosi állomáson női táská, benne iratok. Mgtalálója adja át: I. Olimp-utca, 13. Tark Viorica. (9724)

Sertésfejek, lábak, felsőrészek (máj, tüdő, vese, velő, nyelv) kaphatók a **HERZ szalmigyar** eladási helyiségében, Timisoara IV. Muresianu-u. 1. — Inreg. Nr. 453/1931 Cam. Com. Timisoara

CSIKÓBUNDA, fekete középtermetre való, kifogástalan állapotban lévő, eladó. Megtekinthető d. e. 9-1-ig. Timisoara, II., Coromini-tér, 3., 1. ajtó. (9635)

FÉRFIKABÁT és öltöny, középtermetre való, női cipő, ruha és kabát, eladó. Megtekinthetők 1-3 között. Timisoara, IV., Iancu Vacarescu-utca, 29., II. em. 6. (9634)

GYERMEKKOCSI, redőnyös, valamint sportkocsi, kifogástalan állapot. eladó. Margittay, Timisoara, IV., Fröbl-utca, 36. (4479)

HÁROMKEREKŰ betegtoló-kocsi és egy női télikabát eladó. Timisoara, IV., Vlahuta-u., 13. Bagiu. (9620)

SÖTET férfióltöny, fehér összecsukszó vaságy, sodronybetéttel, kétfős ágyterítő eladó. Timisoara, III., Carol-körút, 57., 2. ajtó. (9652)

TALÁLTAM szombat este a Jözséfvárosban félig kész, kötött ujjast (pullover). Átvehető Raduczinnél, Timisoara, II., Abud-u., 5. Délután 3-4 óra között. (9623)

BEJÁRÓNÓT keresek a délelőtti órákra, azonnalra. Dr. Krausz, Timisoara, I., V. Alexandri-u., 2. (9624)

FÉRFI-KARÓRA és arany női karóra eladó. Riviera, Timisoara, I., Marasesti-utca, 1. Bej. szám: 99/9474/938. (9625)

GYERMEKKOCSI jó állapotban lévő, eladó. Timisoara, II., O. Iosif-utca, 22. (9626)

KIFOGASTALAN szakácsnőt azonnal felfogadok. Berger, Timisoara, I. C. Bratianu-utca, 33. (9628)